

Moduuli B: Ympäristöhallinnan synergiat yritysten, julkisen hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan välillä

Ympäristöpolitiikan ja -johtamisen käytännön kokemukset ovat osoittaneet, että ympäristöalan yhteiskunnalliset ja teknologiset innovaatiot edellyttävät yritysten, julkisen hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan synergististä vuorovaikutusta. Erityisen tärkeitä ovat toisaalta normaaliksi ympäristöhallinnaksi vakiintunut hallinnon ja kansalaisten välinen yhteydenpito, kuten sidosryhmien kuuleminen ja osallistava suunnittelu; toisaalta julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö, esimerkiksi saastumisen vähentämiseksi ja materiaalien käytön tehokkuuden lisäämiseksi. Yritysten, julkisen vallan ja kansalaisyhteiskunnan välisten ympäristösynergioiden toteutuminen edellyttää tiedollisesti, että kehitetään teknisten/luonnontieteiden ja yhteiskuntatieteiden väliset raja-aidat ylittävää opetusta ja tutkimusta. Kestävän kehityksen pitkän aikavälin strategioiden haasteita ovat ekososiaalisten järjestelmien teoreettisten ja käsitteellisten ongelmien hahmottaminen ja ratkaisuvaihtoehtojen kartoittaminen (vrt. uudet tutkimusalueet kuten teollinen ekologia, ekologinen taloustiede ja ekososiaalisten järjestelmien hallinta). Ammatillisesti kestävän kehityksen haaste edellyttää teoreettista ja käytännöllistä harjaantumista tieteidenväliseen kommunikaatioon, joka yhdistää eri yhteiskuntasektoreiden, sidosryhmien ja tieteenalojen asiantuntemuksen. Tieteidenvälisen kommunikaation onnistuminen vaatii tiedon integraation rakenteellisten (kuinka eri alojen asiantuntijoiden osallistuminen organisoidaan) ja sisällöllisten (kuinka eri alojen asiantuntijoiden tieto esitetään yhteisesti ymmärrettävällä tavalla) edellytysten tuntemusta.

Ympäristöteknologia, ympäristöjohtaminen ja ympäristöpolitiikka ymmärretään moduulin piirissä laajoina, monitieteellisesti täsmennettyinä käsitteinä. Ympäristöteknologia on laajempi käsite kuin tiettyihin insinööritieteellisiin sovelluksiin keskittyvä ympäristötekniikka. Ympäristöteknologian kiinnostuksen kohteena on kysymys ympäristötekniikoiden yhteiskunnallisesta ja ekologisesta merkityksestä: minkälaisia vuorovaikutussuhteita ympäristötekniisillä ratkaisulla on yhteiskunnan ja ekosysteemien kanssa ja kuinka ymmärryksemme näistä vuorovaikutuksista vaikuttaa teknisiin ratkaisuihin? Ympäristöjohtaminen tulkitaan laajemmin kuin yritysjohtollisten menetelmien soveltamisena ympäristökysymyksiin. Ympäristöjohtamisen kiinnostuksen kohteita ovat uudentyyppisten ympäristöpoliittisten instrumenttien kuten integroidun tuotepolitiikan vaikutukset yritysten ympäristökysymysten hallintaan sekä tuoteketju- ja elinkaariajattelun merkitys yritysten toiminnassa ja kuluttajien käyttäytymisessä. Ympäristöpolitiikkaan lukeutuvat tämän moduulin näkökulmasta erityisesti julkishallinnolliset vaikutuskeinot ympäristökysymyksissä sekä kompleksisten ympäristöhallintajärjestelmien itseorganisoituminen ja itseohjautuvuus.

Moduulin B temaattiset painopisteet

Kestävän kehityksen seurannan tiedolliset ja toiminnalliset perusteet: skenaariot, indikaattorit ja laajennettu asiantuntijuus

1. Monimutkaisten ekososiaalisten järjestelmien tasot ja sektorit ylittävä ympäristöhallinta
2. Laajojen teknisten järjestelmien ympäristöriskien luotettava yhteiskunnallinen hallinta
3. Kestävän kehityksen innovaatioiden kognitiiviset ja organisatoriset erityispiirteet
4. Vastuullinen globaali liiketoiminta
5. Integroidun tuotepolitiikan ja laajenevan tuottajavastuun vaikutukset yritysten ympäristöjohtamiseen

Moduulin vastuuyksiköt ja yhteyshenkilöt: Teknillinen korkeakoulu/ympäristönsuojelun laboratorio, prof. Janne Hukkinen; Helsingin kauppakorkeakoulu/johtamisen laitos, dos. Minna Halme; Tampereen yliopisto/ympäristöpolitiikka, prof. Yrjö Haila.